

Kan en borger få en ledsageordning efter servicelovens § 97, hvis borgeren ikke verbalt kan efterspørge ledsagelse og kommunikere med sin ledsager?

af konsulent Erik Jappe

Forleden havde vi en rådgivning i DUKH, hvor en pårørende var noget frustreret over, at hendes far ikke kunne få en ledsageordning efter [servicelovens § 97](#), fordi han kun i meget begrænset omfang verbalt kunne kommunikere med andre.

Kommunen havde i sit afslag begrundet det med, at ledsageordningen ikke indeholder socialpædagogisk bistand. Kommunen havde henvist til § 4 i [ledsagebekendtgørelsen](#).

Målgruppen

Efter servicelovens § 97 skal kommunen tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under folkepensionsalderen (dog således at aldersgrænsen ikke kan blive mindre end 67 år), der ikke kan færdes alene på grund af tydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Ordningen er begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold. Det er meningen, at ledsageren skal hjælpe borgeren med praktiske ting, men det er ikke indenfor rammerne af § 97, at ledsageren skal hjælpe borgeren med ting som f.eks. udvikling af sociale kompetencer, evnen til at indgå i sociale situationer eller andre personlige forhold.

I DUKH oplever vi, at nogle kommuner fortolker bestemmelsen rimeligt stramt. Vi har haft sager, hvor kommunen med henvisning til borgerens manglende sprog har givet afslag på ledsagelse. Det er ikke i overensstemmelse med lovgivningen, fremgår det af Ankestyrelsens praksis.

Ankestyrelsens praksis

Af [principafgørelse 74-10](#) fremgår det, at en mand, der havde fået en hjerneskade og tilstødende epilepsi efter en blodprop, var berettiget til en ledsageordning, selv om han ikke kunne tale, skrive eller på anden måde gøre sig forståelig. Han kunne dog indgå i et samspil og kommunikere med personer, der kendte ham godt. Manden var således reelt afskåret fra at kommunikere med personer, der ikke havde et nært kendskab til ham. Han kunne godt bevæge sig rundt i et større lokalområde ved egen hjælp, men han havde svært ved at klare besøg hos f.eks. tandlæge, frisør, på bibliotek og i forretninger pga. hans manglende evne til at kommunikere. Ledsageordningen kunne i vidt omfang afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Fra [principafgørelse 95-16](#):

"Borgeren skal kunne efterspørge individuel ledsagelse og kunne give udtryk for – ikke nødvendigvis verbalt – et ønske

om at deltage i forskellige aktiviteter og skal være bevidst om indholdet."

Er det et krav, at borgeren selv kan efterspørge ledsagelse for at have ret til ledsagelse efter serviceloven? Nej, det er det ikke, fremgår det af et vejledende svar fra Juridisk hotline af d. 14.10.2016. Fra [svaret](#):

"Det er vores umiddelbare opfattelse, at det ikke er selve ledsagelsen, at borgeren skal efterspørge. Det er tilstrækkeligt, at borgeren har et ønske om aktiviteter, fx at komme på tur."

Praksis er således klar: Det er ikke en betingelse for at få bevilget en ledsagerordning, at borgeren selv kan efterspørge ledsagelse eller verbalt kan kommunikere med sin ledsager. Fordi en borger ikke har et verbalt sprog, bliver der ikke automatisk tale om socialpædagogisk bistand.

Udgifter ved ledsagerordning

Når det gælder udgifter i forbindelse med ledsageordning, er det generelle princip, at en borger selv skal betale sine egne og ledsagerens udgifter til befording m.v., hvis borgeren ønsker ledsagerens tilstedeværelse under aktiviteter, der skal betales for, f.eks. biograf- eller restaurationsbesøg. Borgeren kan dog efter ansøgning få tilskud til ledsagerens befording og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen. I 2017 er tilskuddet på 866 kr. årligt.

Tilskud til enkelte ledsageropgaver

Selvom det generelle princip er, at borgeren selv skal betale sine og ledsagerens udgifter, er der i lovgivningen åbnet mulighed for, at der også kan søges om tilskud til enkelte ledsageopgaver. Det er vores indtryk i DUKH, at mange borgere med ledsageordning ikke bliver vejledt om, at de kan søge om dette ekstra tilskud.

Kommunen kan i forbindelse med den enkelte ledsageopgave efter en konkret vurdering yde hjælp til dækning af udgifter til ledsagerens lokalbefordring.

Endvidere kan kommunen dække ledsagerens udgifter til aktiviteter, hvis ledsagerens tilstedeværelse i det konkrete tilfælde skønnes nødvendig. Beløbet på de 866 kr. nævnt oven for skal ikke være opbrugt, før borgeren kan søge om ekstra tilskud til enkelte ledsageropgaver.